

Cooperare pentru dezvoltare

Spitalul regional din Orhei a fost vizitat de Ministrul pentru Cooperare Economică și Dezvoltare al Germaniei, Gerd Müller

Spitalul „ Sf. Panteleimon” din Orhei a fost vizitat, ieri seara, de ministrul german pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, Gerd Müller. Oficialul strain a fost însoțit de premierul Iurie Leancă și ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Marcel Răducan.

"Vizita înaltului oficial german vorbește despre susținerea Germaniei și suportul acesteia în domeniul dezvoltării regionale în Republica Moldova și a proiectelor de dezvoltare regională care sînt implementate cu succes de către Agențiile de Dezvoltare Regională din țara noastră", a susținut ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan.

Vizita a fost făcută în contextul în care spitalul din Orhei a beneficiat de fonduri pentru creșterea eficienței energetice, oferite prin intermediul KfW și GIZ (Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei). Proiectul-pilot "Creșterea eficienței energetice a Spitalului Regional Orhei" a fost implementat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) în perioada noiembrie 2012- decembrie 2013, iar suma totală a proiectului a fost de 6312,00 mii lei.

Elena Palanciuc, șefa spitalului Orhei, a ținut să menționeze în cadrul vizitei oficialilor că la moment se fac lucrări de replanificare în secția perinatală, care anterior a fost renovată și izolată termic. În proporție de 60% lucrările la acest bloc au fost realizate grație suportului german prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regională Centru. Anul trecut, în urma izolării termice a blocului, s-a reușit economisirea a peste 400 de mii de lei.

De la mijlocul acestui an, spitalul mai beneficiază pentru creșterea eficienței energertice de o sumă ce depășește o jumătate de milion de euro din partea Agenția de cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Spitalul din Orhei are o capacitate de 410 locuri și la moment este unul dintre cele mai mari spitale din Republica Moldova. Instituția deservește pacienți și din raioanele vecine precum Telenești, Rezina, Șoldănești sau Criuleni.

În anul curent, a fost aprobat spre implementare de către ADR Centru un proiect similar de creștere a eficienței energetice la Nisporeni. Astfel, Regiunea de Dezvoltare Centru beneficiază în continuare de suportul financiar al donatorilor internaționali, prin aportul cărora are loc creșterea nivelului de trai al cetățenilor.

În acest număr:

<i>Gerd Müller la Orhei</i>	1
<i>Ediția a V-a a Forumului Economic Regional</i>	2
<i>"Moldova Business Week" RDC</i>	3
<i>Ședința CRD Centru din 06 iunie 2014</i>	4
<i>Procesul de implementare a PRS în MDS în Regiunea de Dezvoltare Centru</i>	5
<i>Consultări publice a PRS în AAC</i>	6
<i>Recepție la terminarea lucrărilor în cadrul proiectului de la Spitalul regional Orhei</i>	7
<i>Au început lucrările în cadrul proiectului regional „Eliberarea izvoarelor râului Bâc în s. Temeleuți”</i>	7
<i>O delegație suedeză în vizită în RDC</i>	8
<i>Parteneriatul USAID—ADR Centru</i>	8
<i>Germanii sînt interesați de RDC</i>	9

În Regiunea Centru s-a desfășurat Ediția a V-a a Forumului Economic Regional

subliniind faptul că asemenea activități sporesc crearea noilor parteneriate cu antreprenorii locali în vederea identificării unor idei și afaceri de succes.

"Dezvoltare prin parteneriate durabile - este una dintre prioritățile de care ne conducem în activitatea pe care o desfășurăm. Acest eveniment, organizat anual crează noi oportunități de dezvoltare a regiunii Centru și ne bucurăm să constatăm faptul că după edițiile anterioare au fost stabilite relații frumoase", a menționat directorul Agenției de Dezvoltare Regională Centru, Tudor Meșina.

Pe data de 3 iulie curent, la Ungheni s-a desfășurat cea de-a V-a ediția a Forumului Economic Regional, care are drept generic "Dezvoltare economică prin parteneriate durabile".

Forumul a fost organizat de către Agenția de Dezvoltare Centru și Consiliul Raional Ungheni, în parteneriat cu alte instituții naționale și internaționale.

Președintele Consiliului raional Ungheni, Iurie Toma, a menționat în cuvântul său de salut faptul că "Este deja o frumoasă tradiție ca raionul Ungheni să găzduiască evenimente transfrontaliere și regionale de anvergură". La Forum participă reprezentanți ai administrației publice centrale, regionale și locale, ai ambasadelor, sectorului asociativ privat, mediului de afaceri din România, Belarus, Ucraina, Polonia, Ungaria, Lituania, Estonia.

Reprezentantul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Igor Malai, a salutat organizarea unor astfel de evenimente importante pentru dezvoltarea regiunilor țării

Obiectivele majore ale Forumului țin de promovarea și susținerea competitivității economice prin impulsionearea dezvoltării parteneriatelor regionale puternice, prezentarea practicilor de succes și facilitarea dialogului între toți actorii implicați în crearea unui mediu economic competitiv și atractiv, cu o creștere economică durabilă și cuprinzătoare.

Astfel, agenda forumului include prezentări și discuții privind noi oportunități de dezvoltare a afacerilor, intensificare a parteneriatelor și atragere a investițiilor în regiune în contextul semnării Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană, prezentări a agenților economici și activități de tip business to business.

În a doua jumătate a zilei, programul a inclus vizita delegațiilor la agenți economici de succes din regiunea Centru, unde participanții au făcut schimb de experiență și practici pentru buna gestionare a unei afaceri.

“Moldova Business Week” - cel mai mare eveniment în domeniul dezvoltării afacerilor s-a desfășurat în Regiunea de Dezvoltare Centru

Pe data de 9 iunie, la Hîncești, a avut loc unul dintre cele mai importante evenimente organizate anual pentru mediul de afaceri din regiunea centru. Acesta s-a desfășurat la inițiativa Ministerului Economiei, Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului (MIEPO) în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenția de Dezvoltare Regională Centru și Administrația publică a raionului Hîncești.

La Hîncești au fost prezenți viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Victor ZUBCU, viceministrul Ministerului Economiei, Dumitru GODOROJA, președintele CRD Centru, Grigore COBZAC, directorul ADR Centru, Tudor MEȘINA, reprezentantul ODIMM, primarul orașului Hîncești, Alexandru BOTNARI, precum și antreprenori din regiunea centru.

Directorul ADR Centru a punctat faptul că aceste întruniri sînt organizate pentru a stabili necesitățile concrete de investiții și de a trasa

perspective de atragere a investitorilor în regiuni.

"Această manifestare este una foarte importantă dat fiind faptul că sînt bine cunoscute eforturile autorităților cu privire la redresarea situației în domeniul social, acolo unde autoritățile vin cu investiții majore, iar aceste investiții au un impact semnificativ asupra sectorului economic prin crearea locurilor de muncă, diversificarea spectrului de servicii, dar acest lucru nu este de-ajuns. Adevărata creștere a economiei se va produce atunci cînd va începe a lucra sectorul privat" a specificat președintele CRD Centru.

"Statistica arată că 57% din volumul producției industrial este concentrate în municipiul Chișinău, și 63% din rîndul întreprinderilor mici și mijlocii sînt la fel din Chișinău, astfel vedem absolut necesară organizarea acestor evenimente. Sectorul privat are nevoie de un stimul, dar adevăratul lucru care ne împiedică este elementul de atitudine", a relevat V. ZUBCU.

Acesta a îndemnat participanții să fie activ în domeniul dezvoltării sectorului privat pentru că de fiecare în particular depinde diminuarea dezechilibrului economic și creșterea nivelului de trai.

"Moldova Business Week" s-a desfășurat în perioada 5 - 12 iunie în toată țara, cu scopul de promovare a potențialului de export și de atragere a investițiilor în R. Moldova.

Membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru s-au întrunit la Hîncești

"Aprobarea Programului Regional Sectorial în Aprovizionare cu Apă și Canalizare este rezultatul muncii de doi ani de zile a unei echipe formate din experți naționali și internaționali, membri ai grupurilor de lucru din regiune și a specialiștilor din cadrul agenției și a ministerelor de resort. Aceste documente vor ajuta autoritățile locale la scrierea unor propuneri de proiect argumentate din punct de vedere al aspectului contextului regional", a relatat reprezentantul MDRC, Valerian BÎNZARU.

Hîncești, 6 Iunie 2014 - Membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (CRD Centru) s-au întrunit în cea de-a doua ședință ordinară din acest an.

La ședință au mai participat, șeful Direcției Generale Dezvoltare Regională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Valerian BÎNZARU, reprezentanți ADR Centru, experți oferți de GIZ, reprezentanți ai Autorităților locale și mass-media. Grigore COBZAC, președintele CRD Centru, gazdă a ședinței de astăzi, a salutat pe cei prezenți exprimându-și convingerea că organizarea ședințelor în diferite raioane din centrul țării va permite membrilor CRD să cunoască mai bine regiunea și necesitățile fiecărei zone.

Membrii consiliului prezenți la ședință au fost informați cu privire la Programul Regional Sectorial în Aprovizionare cu Apă și Canalizare pentru Regiunea de Dezvoltare Centru, care a fost discutat în cadrul Audierilor Publice organizate de ADR Centru pe data de 04 iunie curent.

Amintim că Regiunea de Dezvoltare Centru are aprobate două Programe Regionale Sectoriale în domeniile Managementul Deșeurilor Solide și Efi-ciența Energetică a Clădirilor Publice care au fost aprobate prin decizia CRD Centru din 12 februarie 2014.

La moment se desfășoară ateliere de lucru pentru elaborarea Programului Regional Sectorial Dru-muri regionale și locale pentru Regiunea de dezvoltare Centru.

De asemenea în timpul întrunirii a fost discutată derularea procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Regională Centru 2016 -2020, cât și implementarea politicii de dezvoltare regională în autoritățile publice locale de nivelul II din Regiunea de Dezvoltare Centru.

La finalul întrunirii a fost organizată o vizită la proiectul regional „Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lăpușna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, Conacul „Manuc-Bey”, or. Hîncești, implementat de ADR Centru din Fondul Național de Dezvoltare Regională.

Procesul de implementare a Programului Regional Sectorial Managementul Deșeurilor Solide în Regiunea de Dezvoltare Centru

Implementarea Planului de Acțiuni a Programului Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide în Regiunea de Dezvoltare Centru continuă cu elaborarea Studiilor de Fezabilitate/Evaluarea Impactului asupra Mediului pentru sistemele regionale de gestionare a deșeurilor, în zona 2 de management Călărași, Nisporeni, Ungheni, realizate cu suportul Agenției de Cooperare a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale".

Astfel, pe data de 01 iulie 2014, la Ungheni, a fost organizată cea de-a doua ședință a - Grupul de Lucru pe Proiect, la care au participat și reprezentanți ai Ministerului Mediului.

În cadrul ședinței au fost discutate activitățile întreprinse în Zona 2 de management a deșeurilor cu privire la situația curentă în colectarea datelor ce țin de managementul deșeurilor și opțiunile pentru selectarea terenului de amplasare a depozitului regional de deșeuri. De asemenea, participanții la

atelierul de lucru au stabilit pașii următori pentru perioada iulie - decembrie 2014.

Procesul este susținut integral de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Ministerul Mediului și se încadrează pe deplin atât în politica regională, cât și în cea de protecție a mediului promovate de ambele instituții la nivel național.

Amintim că Agenția de Dezvoltare Regională Centru, cu suportul Agenției de Cooperare a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova", domeniul de intervenție 2 "Planificarea și Programarea Regională", au inițiat procesul de implementare a Programului Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide (PRS MDS), aprobat de Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru la 12 februarie curent.

Pentru realizarea cu succes a acestui proces a fost instituit Grupul de Lucru Sectorial Regional (GLSR), dar și - Grupul de Lucru pe Proiect (GLP), Zona 2 de management a deșeurilor (Călărași, Nisporeni și Ungheni) în componența căruia se regăsesc reprezentanți a mai multor instituții (consiliile raionale, primăriile reședință de raion, inspecțiile ecologice raionale, centrele de sănătate publică). Prima ședință a Grupul de Lucru pe Proiect s-a desfășurat pe 13 martie în orașul Chișinău.

Consultări publice a Programului Regional Sectorial de Alimentare cu Apă și de Canalizare pentru Regiunea de Dezvoltare Centru

documentului strategic.

"Întrunirea de astăzi se dorește a fi una interactivă pentru ca împreună să avem un document bun în baza căruia vom implementa un șir de proiecte regionale de succes" a menționat directorul ADR Centru, Tudor Meșina.

Programul Regional Sectorial de AAC este îmbunătățit în urma propunerilor recepționate, iar vineri, 06 iunie 2014 va fi înaintat spre aprobare Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru.

Programele Regionale Sectoriale (PRS) reprezintă un instrument operațional în planificarea regională cu menirea de a spori capacitatea APL în elaborarea proiectelor regionale durabile și crearea condițiilor pentru dezvoltarea fluxului de proiecte în domeniul de Alimentare cu Apă și Canalizare. PRS încorporează necesitățile de dezvoltare în Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC), respectându-se conformitatea acestora cu politicile sectoriale, practicile existente și cadrul strategic relevant.

Amintim că Regiunea de Dezvoltare Centru are aprobate două Programe Regionale Sectoriale în domeniile *Managementul Deșeurilor Solide și Eficiența Energetică a Clădirilor Publice* care au fost aprobate prin decizia CRD Centru din 12 februarie 2014. La moment se desfășoară ateliere de lucru pentru elaborarea Programului Regional Sectorial *Drumuri regionale și locale* pentru Regiunea de dezvoltare Centru.

Ialoveni, 04.06.2014. Autoritățile publice locale (APL) din Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC) și alte părți interesate s-au întrunit astăzi în orașul Ialoveni, pentru a se informa și a pune în discuție *Programul Regional Sectorial (PRS) de Alimentare cu Apă și de Canalizare (AAC)* pentru Regiunea de Dezvoltare Centru.

La audierile publice au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), Cancelariei de Stat, experți de la Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), USAID, Agenției de dezvoltare a Austriei (ADA), Proiectului Elveției de Apă și Sanitație în Moldova (ApaSan), specialiști de la Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru), reprezentanți APL de nivelurile I și II și operatori AAC.

În prima parte a întrunirii participanților li s-a prezentat Programului Regional Sectorial AAC, iar în a doua parte ei au venit cu propuneri concrete de îmbunătățire a

Lucrările de reorganizare a acceselor în blocul terapeutic a spitalului raional Orhei au fost finalizate

Pe data de 02 iulie, a avut loc procedura de recepție la terminarea lucrărilor, la obiectul "Reconstrucția acoperișurilor cu reorganizarea acceselor în blocul terapeutic a spitalului raional Orhei (gastrologie și terapie)" din cadrul proiectului „Creșterea eficienței energetice la spitalul regional Orhei” la care au fost prezenți membrii comisiei conform ordinului emis de către ADR Centru.

În urma vizitei de monitorizare membrii comisiei, au semnat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor. Urmează ca în timpul apropiat să fie organizată procedura de recepție finală la acest obiect.

Amintim că solicitantul proiectului „Creșterea eficienței energetice la spitalul regional Orhei” este Consiliul Raional Orhei. Obiectivul general al proiectului fiind sporirea eficienței energetice a spitalului.

Proiectul-pilot "Creșterea eficienței energetice a Spitalului Regional Orhei" este implementat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), iar suma investițiilor în măsurile de eficiență energetică au fost de 6312,00 mii lei.

Au început lucrările în cadrul proiectului regional „Eliberarea izvoarelor râului Bâc în s.Temeleuți”

Specialiștii din cadrul secției Managementul proiectelor a Agenției de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) au întreprins o vizită de lucru la proiectul „Eliberarea izvoarelor râului Bâc în s.Temeleuți”, raionul Călărași.

La întrunire au fost prezenți primarul s.Temeleuți, managerul de proiect, antreprenorul general, dar și reprezentanții ai serviciilor desconcentrate.

În timpul ședinței de lucru a avut loc transmiterea traseului către antreprenor, în cadrul proiectului regional menționat mai sus. Aici specialiștii ADR Centru împreună cu managerul de proiect și reprezentanții serviciilor desconcentrate au determinat punctele de intersectare a rețelelor de comunicații și noului apeduct.

Amintim că pe data de 30 aprilie 2014, în incinta Casei de cultură a s. Temeleuți, r. Călărași s-a desfășurat lansarea proiectului „Eliberarea izvoarelor râului Bâc în satul Temeleuți, raionul Călărași”, finanțat de Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) din Fondul Național de Dezvoltare Regională. Suma totală a proiectului actualizat constituie 6 637 750.00 lei.

Scopul acestui proiect este restabilirea volumului de apă în râul Bâc, precum și aprovizionarea cu apă potabilă de calitate a populației din s. Temeleuți, r. Călărași. În urma proiectului se va construi un sistem de aprovizionare cu apă potabilă în satul Temeleuți, iar izvorul râului Bâc va fi eliberat, astfel majorându-se debitul de apă în râu.

O delegație suedeză în vizită de documentare la un proiect de dezvoltare regională

O delegație suedeză condusă de Henrik Huitfeldt, Consilier, Șef de cooperare pentru dezvoltare, Ambasada Suediei, Chișinău, au efectuat o vizită de studiu la proiectul interregional *"Îmbunătățirea sistemului integrat de management al deșeurilor solide în raioanele Șoldănești, Rezina și Florești"*.

Oaspeții au fost documentați cu situația curentă de implementare a acestui proiect. La moment decurg lucrări de proiectare la obiect.

Delegația suedeză a întreprins această vizită cu scopul de a vedea rezultatele inițiativei de

optimizare a managementului deșeurilor, care este implementată cu sprijinul Guvernului Germaniei, acordat prin intermediul proiectului GIZ „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”. Proiectul GIZ este co-finanțat de Guvernul Suediei cu 5,5 milioane de euro, acordată pentru planificarea și programarea regională. Inițial, după implementarea proiectului, circa 77 de mii de locuitori vor beneficia de un sistem comun de MDS. Ulterior, este preconizată extinderea proiectului, pentru a acoperi necesitățile a 200 de mii de locuitori din cele trei raioane.

Parteneriatul cu USAID va spori monitorizarea efectelor proiectelor investiționale asupra mediului înconjurător

Specialiștii din cadrul secției Managementul proiectelor a Agenției de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) în parteneriat cu reprezentanții USAID au participat la o masă rotundă în vederea transmiterii practicii experților americani către angajații ADR Centru pentru monitorizarea efectelor proiectelor investiționale asupra mediului înconjurător.

Această întrunire a fost organizată în cadrul implementării *proiectului „Construcția stației raionale de epurare și dezvoltarea sistemului public de canalizare și epurare a apelor uzate la nivel intercomunitar”*, care este implementat de ADR Centru și finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională și USAID.

Reprezentanta de Agentul de Mediu al Biroului USAID de la Washington (BEO) și a Responsabilului Misiuni pe probleme de Mediu

MEO, precum și reprezentanții USAID pentru Ucraina/Moldova/Belarus MEO, prezenți la Masa rotundă au împărtășit colegilor din Republica Moldova practici moderne de implementare a proiectelor în domeniul alimentării cu apă și canalizare care reduc efectele de poluare a mediului înconjurător.

Primarul de Telenești și managerul de proiect au dat asigurări că vor fi respectate toate normele necesare pentru implementarea proiectului regional conform standardelor de înaltă calitate.

Suma solicitată pentru implementarea proiectului este de 27 367 380,00 mii lei. Pentru anul 2014 în vederea implementării acestui proiect au fost alocați 5 000,00 mii lei din FNDR și USAID vine cu un aport de 498 913 de dolari pentru utilajul stației de epurare.

Germanii sînt interesați de Regiunea de Dezvoltare Centru

O delegație de oficiali germani au vizitat în după-amiaza zilei de ieri, 18 iunie, Agenția de Dezvoltare Regională Centru. Oaspeții germani au inițiat această vizită cu scopul de a se familiariza cu procesul de implementare al proiectelor de dezvoltare regională din țara noastră, dar și pentru a face cunoștință cu detalii despre proiectele implementate în RDC cu suportul Guvernului Germaniei.

La întrunire au participat viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Liviu Oboroc, vicepreședintele Consiliului Regional pentru dezvoltare Centru, Vasile Bîtca, directorul ADR Centru, Tudor Meșina, reprezentanți ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), precum și specialiști din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Centru.

Astfel, delegația străină s-a arătat interesată de procesul de planificare strategică la nivel de regiune, dar și de mecanismul de implementare a proiectelor de anvergură și de asigurare a durabilității acestora.

Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Liviu Oboroc, a menționat că ministerul apreciază înalt investițiile substanțiale care sînt acordate de partea germană pentru proiectele de dezvoltare regională în vederea creșterii nivelului de trai al populației din Republica Moldova.

Oficialii germani au subliniat faptul că la întrunirea cu reprezentanții Ministerului de Externe al RM din 16 iunie curent, au fost stabilite două priorități pe care va merge cu investițiile partea germană, una dintre acestea fiind dezvoltarea regională.

Amintim că, din 2010 până în prezent, Guvernul Germaniei prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a oferit țării noastre suport financiar în sumă de circa 17 milioane de euro. Bani au fost oferiti pentru asigurarea cu apă și canalizare a populației, gestionarea deșeurilor și eficiența energetică a clădirilor publice.

Acest buletin informativ este elaborat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru

Agenția de Dezvoltare Regională Centru este o instituție publică necomercială, creată pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare regională.

Agenția își desfășoară activitatea pentru cele 13 raioane cuprinse în Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC), și anume: *Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezîna, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungbeni.*

Pentru informații suplimentare contactați:

Serviciul de presă al ADR Centru
Responsabil de comunicare: Lilia Țurcan
Tel./fax: +373268 2 26 92

www.adrcentru.md

e-mail: oficiu.adrc@gmail.com